

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

INSERTII
se primesc după tariful
Administrației ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Politica minorităților

Arad, 16 Dec.

Am arătat în numărul de ieri, pe baza diferitelor manifestări ale politicienilor minorității maghiare — printre cari trebuie să numărăm și sârbătorirea, așa cum s'a desfășurat, aci la Arad, a dlui Barabas Bela — felul cum înțeleg conducătorii cu răspundere ai acestei populații minoritare să iasă din pasivitate și să începă „lupta” politică.

Nu ne-a fost greu să arătăm, după declarațiunile făcute de oratori, ce s'a urmărit cu organizarea acelei „serbări naționale maghiare” și ce rost are apelul făcut către minoritari să lărgească, intrând în politica militantă, cadrele partidului maghiar. E vorba, nici mai mult nici mai puțin, de a întări acest partid și de a-i imprima o atitudine de ostilitate împotriva Statului român. Din toate discursurile rostite nu rezeșia cătuș de puțin intenția curată și leală de a emula, într'o luptă politică dusă în cadrul organizației de stat unitar român, munca și sacrificiile tuturor pentru propășirea obștească. Dimpotrivă, din cuvântările rostite, din aluziuni și reticențe se descoperea, la tot pasul, tendința de a servi interesele maghiarilor — suscitată prin evocarea „bunilor timpuri trecute” priă asaltarea „tradițiilor” de rasă — ale maghiarilor ca popor pe deasupra granițelor, prin deschierea unei lupte îndârjite și fără odihnă până la îndeplinirea scopului urmărit. Fără îndoială că aceste interese, astfel înțelese, sunt fatalmente opuse intereselor statului român, împotriva căruia, în ultimă analiză, ar fi să se ducă lupta îndârjită pentru reînvierea așelui trecut, pentru care cei cari au rămas tot maghiari, nu trebuie să dispereze.

Evident că în ce privește conștiința de rasă și dragostea de neam, ele nu pot forma obiect de blam din partea nimănui, — numai că, așa cum se caută a fi exaltate și întrebuințate aceste sentimente, ele nu concordă de loc cu situațiunea, benevol primită, de cetățean al statului român.

Negreșit că nu putem trage concluzii definitive, pentru întreaga populație maghiară și nici pentru toți conducătorii ei, din cece se vorbește la un banchet și chiar la una sau la mai multe conferințe politice. Poate că sunt la mijloc fie inadvertențe fatale datorite circumstanțelor fie un fel de supra-licitație demagogică a celor ce aspiră la conducerea politică a minorităților maghiare. Dacă ținem seama și de o stare sufletească provocată de evenimente ale căror urme încă nu s'au șters definitiv, trebuie să acordăm tot creditul unor asemenea manifestațiuni, despre consecințele cărora credem că până în cele din urmă cei cari greșesc își vor da seama. Mai sunt încă multe probe de trecut până ne vom putea fixa definitiv asupra atitudinii unor conducători maghiari și asupra sentimentelor masei acestei populațiuni două elemente de judecată între cari avem toate motivele să facem o marcată deosebire.

Dovezi ceva mai temeinice vor trebui făcute să vină încurând. Alergerile comunale și județene — cărora noi nu le dăm un colorit politic dar cărora le-ar putea da acest colorit atitudinea alegătorilor minoritari — se apropie. Ziarele au pomănit cătva timp despre anumite ratative pe cari unii fruntași ma-

ghia-i le-ar duce cu partidele românești. Chiar dacă nu se știa nimic pozitiv în această privință, era firesc și legitim să se bănuiască existența unor asemenea tratative. Iată, însă că, dela o vreme, se vorbește cu insistență — și unele ziare maghiare o propagă — despre ideea susținerii unor liste exclusiv maghiare la aceste alegeri. Nu știm ce poate fi adevărat din toate acestea, dar chestiunea odată ridicată reclamă o discuție. Dacă faptul este adevărat se pune întrebarea: pe ce temei, în baza cărui program minoritățile electorale maghiare vor să ducă lupta în alegerile comunale exclusiv pe s'ama lor? Au ele oare un program sau nutresc tendințe pe cari nu le-ar putea găsi în cadrul principal al niciunui dintre partidele românești? Dar în acest caz, când în gama extrem de variată a principiilor diferitelor grupări politice românești nu găseac nici un teren de colaborare, izolarea partidelor minoritare în s'ramă nu are în practică a ideilor de cari vorbeam mai sus. Este chiar consecința logică a adoptării acestor idei.

Nu prejudecăm asupra evenimentelor, dar facem simple observațiuni pentru cazul când ipoteza pusă s'ar adevăra. De aceea nu este de prisos a stăruia asupra consecințelor rele pe cari le-ar avea, în primul rând pentru interesele populației minoritare, atitudinea pe care i-o reclamă unii dintre cei cari se pretind conducătorii ei.

Ședința delegațiunii economice a guvernului

S'a întrunit la locuința dlui ministru Al. Constantinescu, membrii delegațiunii economice a guvernului. În afara de dl. ministru al domeniilor au mai luat parte la ședința d-ului ministru: Vicțiu I. Brătianu, general Artur Văitoianu, Tancred Constantinescu și N. D. Chirulescu.

Delegațiunea a revăzut ultima redactare dată următoarelor: sint proiecte de legi: Codul Muncii, „Standardizarea și selecționarea cereselor” și autonomia porturilor și înființarea zonelor libere.

Proiectele se vor depune zilele acestea pe birourile Parlamentului.

Mecanismul creațiunii

NOTE

Arad, 16 Dec.

Zilele trecute s'a dat la lumina în America o descoperire care e posibil să soluționeze marele mister al mecanismului creațiunii.

Membrii Academiei Naționale de Știință, întruniți la congres la Madison, și printre aceștia se află cei mai mari fizicieni ai Americii, au început să cuprindă cu marea potențialitate transcendentă ale unei comunicări făcute de unul dintre colegii dășilor, dl Robert Andrew Millikan, profesor de fizică la universitatea din Chicago, fost director la laboratorul de fizică dela Institutul California de Tehnologie și câștigătorul premiului Nobel în anul 1923 pentru izolarea și măsurarea unitatei electrice, electronul.

Comunicarea doctorului Millikan poartă titlul de „Raze de înaltă Frecvență de Origine Cosmică”. Daa anunță pentru prima oară descoperirea unei raze necunoscute până acum, care traversează și pătrunde într'apăsul și care posedă calități ce dovedesc că ea este absolut opusă tuturor razelor cunoscute în fizică.

Profesorul n'a voit să comenteze asupra posibilităților la cari poate duce descoperirea sa, spunând că ele întrec orice imaginație. Totuși, colegii săi, intrând în domeniul ipotezelor și călăuziți de compasul acestor noi, au declarat următoarele:

„Millikan a descoperit originea materiei, lucrul care e mai important decât s'ar părea la suprafață, deoarece până acum fizicienii declarau că, de vreme ce materia a existat întotdeauna, ea n'are origină”.

Iată versiunea popularizată a „razelor” descoperite de dr. Millikan:

Aceste noi raze pot fi considerate ca „semnale” pe cari le primim pe pământ. „Semnalele” ne vestesc schimbările ce au loc în spațiu și în nucleii atomilor, ceace lumina însă ca un electron negativ poate captura instantaneu anul de natură pozitivă.

Evident că, ca pentru profani, explicațiunile de mai sus, în genul teoriilor lui Einstein, nu înseamnă mare lucru. Dar credem că misterul vieții, care este, dacă vreți, același lucru cu mecanismul creațiunii nu trebuie căutat în fenomenele necunoscute, cari se produc în spațiu, ci în însăși analiza completă a celei vii. Și dacă ne este permis a merge mai departe cu presupunerile noastre, apoi trebuie să se dea o deosebită atențiune faptului că pe când în restul organismului omezească uzarea celulei este cauza bătrăneții, a decreștutudii diferitelor organe și apoi a morții, creșterea singur, substanța cerebrală este acea care funcționează, — în afara de boalele speciale ale acestui organ — în mod din ce în ce mai perfect și într'o continuă ascendență până la momentul morții. Ceace numim la bătrâni experiență și înțelepciune nu este decât o perfecționare, prin funcționare, a acestui organ, în care se produce un proces fiziologic cu totul invern decât la celelalte organe. Creșterea însă domeniul înfinit și neexploatat care păstrează în viitor, științei, deșlegarea marelui mister...

Chezășia păcii

— Ultimele acorduri și actele lor istorice în ordine cronologică —

Delegații ce'or șapte țări care au încheiat acordul dela Locarno, s'au întrunit la Londra, în saloaul de recepție dela Foreign Office și au semnat tratatele parafate la 23 Octombrie la Locarno. Acest documente istorice, merite să coesolideze pacea în Europa, sunt în număr de nouă în ordinea următoare:

1. Pactul renas semnat de Germania, Franța, Belgia, Anglia și Italia.
2. Tratatul de arbitragiu între Belgia și Germania.
3. Tratatul de arbitragiu între Franța și Germania.
4. Tratatul de arbitragiu între Germania și Polonia.
5. Tratatul de arbitragiu între Germania și Cehoslovacia.
6. Tratatul de garanție Franco-Polonez.
7. Tratatul de garanție Franco-Cehoslovac.
8. S'risoarea colectivă (franco-ingleză) privitoare la intrarea Germaniei în Liga Națiunilor.
9. Protocolul care corelațiunea aceste documente diplomatice.

Pactul renas tratatizează numai despre granița occidentală a Germaniei și este semnat de Belgia, Franța și Germania ca puteri interesate și de Anglia și Italia ca puteri garante, însă garanția lor nu este solidară.

Intr'g tratatul este alătit din zece articole. În primul articol se garantează statu quo actual al graniței dela Rin și al zonei demilitarizate. Articolul al doilea interzice părților contractante să recurgă la arme pentru aranjarea conflictelor ce s'ar ivi. Acestea se aranjază pe două căi legale: a) recursul la curtea dela Haga pentru conflictele juridice și b) recursul la Consiliul Ligei Națiunilor pentru conflictele politice (art. 3). Altă cale de urmat nu este permisă.

În caz de violare flagrantă a pactului renas, Consiliul Ligei Națiunilor invită puterile garante să vină în ajutorul țării atacate (art. 4). Anglia și Italia își rezervă dreptul de a spreca dacă atacul n'a fost provocat și dacă o acțiune imediată este necesară.

Articolul 5 stabilește procedura ce se va urma în caz de vrea-din părți ar refuza arbitragiul sau nu s'ar supune sentinței date. Dacă refuzul este urmat de provocări violente (atac), cala armelor este permisă țării atacate, fiindcă e un caz de legitimitate apărare; dar dacă refuzul nu este urmat de atac, atunci Consiliul Ligei Națiunilor va căuta soluția conflictului în limitele pactului renas.

Articolele următoare ale pactului deslășă intangibilitatea tratatului dela Versailles și la aranjamentelor complimantare (pactul Dawes, etc.)

D. m. țara pactului renas nu poate avea

loc decât în următoarele condițiuni: Una ramă mai multe din țările contractante seszează Consiliul Ligei Națiunilor. Aceasta deșberază în termen de cel mult trei luni și decide. Pentru că decizia să fie obligatoare trebuie să îndeplinească două condițiuni esențiale: să fi fost luată cu majoritate de două treimi din numărul total al membrilor și în același timp să transfere garanție pactului la Liga Națiunilor. Dimpotrivă este valabilă numai după trecerea unai în dela data deciziei.

Afară de pactul renas, s'au mai încheiat la Locarno încă șase tratate, dintre cari patru sunt de arbitragiu și două de garanție.

Tratatele de arbitragiu au fost încheiate între Germania și vecinii ei din răsărit (Polonia și Cehoslovacia) și dela apus (Belgia și Franța), iar tratatele de garanție sunt între Franța și alății ei (Polonia și Cehoslovacia).

Toate tratatele de arbitragiu sunt identice. Fiecare cuprinde 21 articole. În ele se stabilește în mod amănunțit procedura schițată în pactul renas, adică trimiterea tuturor conflictelor juridice la curtea dela Haga și a tuturor conflictelor politice la Consiliul Ligei Națiunilor. Totuși tratatele de arbitragiu prevăd și o procedură preliminară de împăcare, însă numai pentru conflictele juridice.

Aceste conflicte, înainte de a fi aduse înaintea curții dela Haga, trebuie aduse înaintea unei „Comisiuni permanente de împăcare” formată din 5 membri dintre cari 3 sunt neutri. Numai dacă această primă instanță nu reușește să împace părțile, ele trebuie să sesizeze curtea dela Haga.

Consiliul Ligei Națiunilor va lua măsurile ce în timpul cât durează procedura, nici una din părți să nu făă pregătiri militare.

R'spectarea tratatelor de arbitragiu este garantată în apus de Anglia și Italia iar la răsărit de Franța care pe lângă tratatele de alianță defensivă ce avea deja cu Polonia și Cehoslovacia, a mai încheiat acum cu alățiile ei încă două tratate de garanție „cu scopul de ași asigura în mod reciproc beneficiile pactului dela Locarno.

Din seria documentelor diplomatice dela Locarno face parte și o scrisoare referitoare la intrarea Germaniei în Liga Națiunilor. În urma cererii făcute de Germania, Franța și Anglia au tănt să lănurescă printr'un act scris, conținutul articolului 16 din statutul Ligei, care tratatizează despre „obligatiunea de asistență”.

Această scrisoare deșlușitoare se află înscrisă în protocolul care leagă laolaltă toate tratatele dela Locarno și le corelațiunează unele cu altele.

Protocolul stabilește că atât pactul renas cât și tratatele de arbitragiu și de garanție

FOILETON

Iubirea mea...

Iubirea mea, e larg de zare...
Avânt, în al său mers
E, val turburător de mare
E, plâns de coarde 'n înserare
I o lacrimă 'ntr'un vers...

Iubirea mea i-o tănuire
De farmec și fior...
E roua ce căzută 'n fire
Sărut'a crinilor potire
E patimă, e dor!..

Iubirea mea e o 'nșelare
Pe cerul altei firi
E clișă, ceas de desfășare
Iubirea mea nu e „Uitare”
Ci, lume de-smintiri...

Cesar Pruteanu

Scrisoare barbară

În inima bolnavă, ca vulturii răniți
Dorm patimi răsărite din stinsa ta privire
De când, ca doi sălbateci, streini și fericiți
Ne svăcoleam cu sete, topiți în aiurir...

...Și azi, când luna sul, pe trepte de be-
teală,
Când patimile 'n mine, suat niște șerpi
lucii —
Te-aș vrea cu lăcomie, să simt pe ochi
'nchiși,
la fulger de plăcere, otrăvă și 'ndoielă...

Gherghinescu Vania.

Dar m'ai uitat... sunt singur... departe, fu
țerar.
Simt sufletul, un clopot, ce bate tot mai rar —
Și patima, în mine, ca 'n noapte, uriaș —
Întunecată crește, cu ochi de ucigaș...

Constantin Goran

... O floare de cicoare

Am umblat cu toamna pe poteci de munte,
Tu rușid de prin pădure flori țărzi,
Eu brodând un vis cu bucurii mărunte...
Și am rătăcit așa pe căi pustii.

Când spre-apoi a fluert un tren — departe —
Ne-am oprit și am ascultat de lângă drum
Cum eoul răscolește — adăncuri moarte
Și se risipește într'un nor de fum.

Tremurând atuncl ca un bănuț de soare
S'a lăsat pe șauul țsu un futurar;
Ți-smint-știi? Aveai o floare de cicoare
Prinsă-acolo peste șauul pătinaș.

Am crezut că fericierea mi omorâ
Dar mi-a'nchis numai priviriile — cum știi —
Și am strâns în mine ca pe o comoară
Întroparea'n veci nescrisei poezii.

Sufletele noastre au coborât aproape
Și de-acrea — poate — tu mi-ai spus să tac,
Le-am simțit ca două tremurări de pleoape
Peste fericierea usui om sărac.

Un răsărit și un apus

— Fragment —

Bătăi în fereastră...
Eu tresar... deschid apoi ochii și privesc
în jurul meu.

Ojaia e confundată în întuneric. O rază
slabă de lumină străbate printre perdele.

Bătăile se repetă...
Sar repede din pat, mă apropiu de fereastră,
doua perdelele la o parte și privesc
afară.

Cine?
„Ea sună”, îmi răspunde o voce cunoscută.

„Cine? ... A!... tu ești, vezi și uită-te,
vino te rog înaintea până ce mă'abrăc.

„Nu lasăți vă'as'apt eu aci” îmi răspunde
omul din drum.

„Vai de mine, una ca asta nu se poate,
zău mă superi. Hi-i poștește'n casă”.

Îmi întinseși brațele amorțite, mai căscai
de vreo câteva ori, dădui mai bine perdelele
la o parte, apoi deschisei fereastră.

Camera se umplu deodată de lumină în
timp ce aerul curat și răcoros al dimineții
se năpusti asupra micii mele odăite.

Cerul era de o culoare plumburie.

Câteva ciocniri, apoi o mică scărțăitură
și ușa dela casă se deschise iar la prag apăru
un fecior de țaran, rumen la față, de-o statură
mijlocie, cu niște ochi mari negri, ținând
într'o mână pălăria iar în cealaltă o armă
de vânător.

„Hei... binea-i venit Ghiță, poștește ocupă
lo, că și eu suat delocimbrăcat.

Acest Ghiță era un păturar, fostul meu
prieten din copilărie, care a fost părșă la
toate aventurile mele, și, cu care adeseori
m'am jucat de-a „hoții” și „prasa” prin po-
duri cărării și prin șauul din șară.

Cât ce îl văzui, înime mi-se umplu de
bucurie, în timp ce prin mîntea mea trecură
repede toate năzdrăvăniile făcute împreună
ca acest Ghiță.

Îmi amintii odată jucându-ne noi de-a
hoții, ne-am acuns în cotetul găinilor, de-
unde apoi am eșt tot locărești cu „vitezi”.
Cum apoi mergând împreună cu el să prin-
dem pește la vale, eu alunecând pe o piatră
am căzut cu pantalonii mei albi în apă,
pentru care faptă rîdele mea a făcut cunoș-
tință cu palma mamei. Apoi cum l-a mîșcat
pe el căsulele noastre „Moso.” rușându-i
ciorpi și pi-lea. Și multe aventuri de felul
acesta îmi defilău prin minte, în vreme ce
Ghiță stătea pe scaun privind gînditor spre
fereastră.

— Da i-a ascultă Ghiță, ce crezi, o să
av. m noroc astăzi la rețe?”

— „Trebuie să avem, domnișorul. Ieri
am dat pela bătă și și ce de rețe sunt, e
pluă trestiușu de ele. Nici într'un an nu am
fost atatea ca acum”.

Mă îmbrăcai repede, îmi lasai arma la
spate, deschisei ușa și eșirăm am înțoi în curte.

Cînele se lesi la cale, dîndu-ne tărcoale,
sîrind în două labe și fluturîndu și vîrfu
alb al cozii prin aer. D-o dată însă stătu lo-
cului și aruncă o privire dușmănoasă spre
Ghiță, mărîind.

Mica publicitate

Un plan, in culoare neagra scurt si moeorn, de vanzare cu pret moderat.

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construeste edificii publice, particulare si stabilimente industriale.

Biroul: Strada Romanului Nr. 7.

Cel mai frumos cadou de Craciun e o in mare de fotografie pe prețul de 150.- Lei la BANATULUI

Primul salon roman de palarii in Piata Avram Iancu No. 1 in curte.

Pește proaspăt, sărat angro și in detail la Iosif Luttwak

L'illustration Noel exemplarul de sărbători a sosit la biroul de ziare LOBL.

Plapoame din materialul cel mai bun bine și frumos confecționate la GLESINGER

Montarea pomului de Craciun cu becuri electrice, candelabere, becuri electrice eftin la Varga și Rosenfeld

Jucării pentru copii, articole de lux articole de modă pentru domni, articole de tricotaț pe prețuri moderate la Succesorii MARESCH

Cele mai punctuale ceasornice din Eivettia și bijuterii pe prețuri moderate la Firma Csaky

POȘETE, cazete de manicur, parfumuri și Eau de Cologne ajustată și măsurată in diferite odoruri, precum și săpunuri, cremă și pudră, felurite articole de toaleta și cosmetice se servesc solid la Székely

ȘOȘONI WIMPASSING Lei 560.- la Frații Apponyi Arad, Bulev. Regele Ferdinand.

Tăierea părului la "BUBI" ondulație cu apă lui specială la Selejjan

Coloman Szávay pantofar de lux pt. domni Arad, Str. Mărășești (f. Kossuth-u.) No. 6. Comenziile se execută in termen de 3 zile.

Răspândiți Tribuna Nouă!

Feher & Co. Salon modern de coafor și manicur. Prăvălie de parfumuri, articole cosmetice și de lux.

Cadouri de Craciun și anul nou pe prețuri foarte reduse se cumpără la EUGEN HIRSCH

Paltoane pt. Dame, blănuri, haine pt. dame, bluse mare asortiment la RADO

magazin de paltoane pt. dame, Arad.

Căștiși mult dacă necesitățile de ghete ale Dvoastră, le procurați la Bardócz și Müller

depozit pt. specialități de ghete in Arad, Str. Mețianu (Forray) No. 5. Ghete bune. Mare asortiment.

In mărfuri de modă și paltoane pt. dame la cuumpărările de Craciun da foarte mare reducere firma VANDOR

Unelte bisericesti la "Prăvălia de arte bisericesti." Articole de modă bărbătească mare asortiment la LUDOVIC BRUNNER

Și cel mai delicat gust v-il satisface firma de modă "RECORD"

unde se vinde pe prețuri solide. Arad, Strada Eminescu (f. Deák Ferenc-u. 15.)

Autobusul "RECORD" care circula între Arad-Oradea Mare și Arad-Timișoara, in totdeauna este bine încălzit.

incasări pe lângă garanție executăm prompt și repede. Biroul: Strada Moise Nicoară No. 2. (f. Petofi-u.) Telefon 453.

Cine voește a și procura articolele de gospodărie să viziteze magazinul IOAN DEUTSCH, cu articole de textile, mărunțșuri și coloniale din Arad, Strada Mărășești (f. Kossuth u.) No. 4, unde toate felurile de articole in această branșă, ca tricotaț și vase smălțuite cu prețurile cele mai avantajoase se poate procura pe lângă serviciul prompt și conștincios.

Dacă aveți picioare degeerate Nu umblați meru degeaba Ci siliți la Apothea lui Rényi Și veți obține Frigin balsama Care vă vindecă degerarea in durată de o zi.

Bijuterii și ceasornice cumpărați de tot eftin lângă biserica luterană la REINER.

Pieș, tălpi, și unelte pentru pantofar de prima calitate pe prețuri moderate, calapoade dela 45 Lei in sus la SEBASTIAN TAFROV

comerciant de pele lângă gara tramvaiului.

"au fost toate chibzuite și redactate in cursul conferinței și că sunt in strânsă legătură unele cu altele."

Prof. Gr. Patrascu

Exproprierea pentru locurile de casă

Prin reaua interpretare pe care unele comisiuni de expropriere o dădeau până acum articolului 14 din legea agrară pentru Ardeal, privitoare la exproprierea pentru locuri de casă, ar fi dat naștere la o stare de neliniște și de nesiguranță din cele mai vătămătoare, deoarece ele continuau să facă exproprierea ori de câte ori se cereau locuri de casă.

Reclamațiuni în această privință s'au primit din mai multe localități.

Pentru înlăturarea acestui neajuns, ministrul de agricultură a cerut Casei centrale a împroprietării, să și dea avizul.

Corpurile legiuitoare

Camera

Sfârșitul sedinței dela 14 Decembrie

D. MIHAI POPOVICI atinge chestiunea inconstituționalității celui de al 5-lea buget, declarând, că el ar fi fost legal numai dacă s'ar fi dizolvat actualul parlament, pentru ca noul buget să fie votat de parlamentul nou ales.

D. ministrul de finanțe socotește că politica împrumutului extern este oportuna azi, odată cu stabilizarea leului. Intrebarea e: ce fel de stabilizare trebuie să realizăm? Nu una ipotetică, cum este aceea a leului, ci o stabilizare pe calea consolidării pe bază de etalon aur. Așa au procedat toate țările.

Oratorul arată pentru fiecare departament cu cât cifra bugetului lor este sub cifra bugetului aur.

La orele 8 fără un sfert ședința se ridică.

Ședința se deschide la orele 9.10. Prezidează d. Ștefan Ioan.

Pe banca ministerială dăni: Vintilă Brătianu, Nistor și dr. Angelescu.

D. M. POPOVICI in continuare, examinează deficitul real al balanței noastre de plată. Această balanță trebuie echilibrată prin intensificarea producției. Subliniază politica pe care o face guvernul in materie de export.

Crearea unei industrii naționale e una din condițiile esențiale a propășirii economice.

Ședința se ridică la ora 11 și un sfert. Azi două ședințe: la 3 d. a și la 9 ceasuri.

Ședința dela 15 Decembrie

Ședința se deschide la ora 3 d. a. Prezidează d. M. Orleanu.

Pe banca ministerială sunt prezenți dăni: Vintilă Brătianu, G. G. Mărzescu I. G. Duca, G. Cipăianu, dr. C. Angelescu și N. N. Săveanu.

D. V. MADGEARU face o comunicare dlui ministrului al justiției.

Intr'o altă comunicare adresată dlui ministrul de finanțe face o serie de aprecieri in legătură cu moartea lui Al. Buceacu.

— Cucoane, nu'i cădele ăsta, ăla care m'o mușcat pã mine ?

— B'ăi chiar ăsta, Ghiză. Nu vezi că'i cărunt, sărac ? A împlinit to-măi treisprezece ani. Dar deacea nu'ți fie frică de el, acum nu mai mușcă, doar stăf, mai mărăie, ca să-și îndiplinească datorița de păzitor al cășii.

Mosne mai dădu câteva fărcoșle in jurul nostru, se trânti pe spate, apoi acuându-se de jos, se repezi spre gardul de uluci pe care'i sări la moment. Ajungând in drum, s'istru un micut locului, apoi o luă intr'o fugă spre țarină.

Noi eșiram pe roștă in drum, apoi ne îndreptăram spre bață.

Eșind din sat, o luarăm prin țarină. Șerpuiăram printre lanurile de grâu și de porumb, trecuăram deacurmezisul fânaturile, apoi o luarăm dealungul unui pârâi și pe marginea căruia sălciiile își plecau fruntea in spre apă.

Eu și Ghiță mergeam tăcuți, alături unul de altul. Lângă o sălie scorburoasă, și gârbovită sub povara anilor, mă oprii in loc, ca să mi apriod o țigără.

— Ghiță, ia stai in loc și vino aci, — zisei eu însoțitorului meu, care ne băgând in seamă lipsa mea mergea gânditor înainte.

Pădurarul se opri in loc, apoi se apropie de mine.

— la uite dșorul ce de pești sunt aci, șcat că nu avem o unghieș, ca la reînlocare să pescuim.

Intr'adevăr o mulțime de pești mai mici și mai mărioși, înocau în cet de tot, prin apă, plimbându-se in susul ei apol alunecând în cet la vale.

Eu începui să arunc fărâșături de pâne — aflate prin buzun — iar peștorii se

Din cuprinsul acestui aviz se desprinde in mod clar principiul că odată tabloul îndreptățiilor la locuri de casă întocmit, și odată cal'ulat nevoilor de locuințe pentru fiecare comună făcut pe baza aceluși tablou, exproprierea se face o singură dată pentru toate proprietățile așezate in hotarul comunei respective, nemai putându-se întocmi noul tablouri, sau proceda la o nouă expropriere pentru locuri de casă, acolo unde această procedură s'auv d-ja loc.

Importanța politică a vizitei lui Cicerin

LONDRA. — Ziarul "Standard" vorbind despre vizita lui Cicerin făcută la Paris spune că viitoarele propuneri făcute de Rusia, Angliei și Italiei, vor depinde de această vizită și adaugă că cercurile diplomatice privesc această vizită ca foarte importantă.

Senatul

Sfârșitul ședinței dela 14 Decembrie

D. Costăchescu preconizează introducerea sistemului preconizat de d. Poincare. Totalizarea voturilor din întreaga țară, se face de o comisie centrală. Se stabilește un câț general, care eă numărul mandatelor convenite fiecărui partid politic și apoi fiecărui liste.

Legea prezentată in Senat, spune d. Costăchescu, nu adoptă o principiul in efectele lui toate cu avantajile și dezavantajile ce decurg dintr'un principiu, ci a admisiun sistem tranzațional. Și in Franta s'au adoptat un sistem tranzațional in 1919; dar acesta a dus la greutatea de astăzi, pentru formarea unei majorități de guvernământ.

Aceste rezerve și restricțiuni, sunt in contrazicere cu textul Constituției, care prevede că sistemul electoral admis trebuie să fie al reprezentării minorității. Nu prevede însă nici o restricție, nici o rezervă.

D. Costăchescu crede că reducerea zilelor de votare dela două la una este o greșală.

Dăa își exprimă încrederea, in magistratura care prezidează birourile electorale și afirmă că furturile de urne in timpul nopții sunt o excepție rară.

D. LIVIU MICȘA. In Ardeal s'au furat urnele.

D. N. COSTACHESCU: Am zis furtul de urne in timpul nopții, in Ardeal se vor fi furat urnele in timpul zilei.

D. M. GROȘAN (partidul național) a vorbit in continuare asupra reformei electorale.

Dăa este de părere, că trebuie îngrădit dreptul de vot al străinilor deveniți cetățeni români. După legile de astăzi, ușor se poate strecura in Parlament elemente subversive. Spune că in legea ungară se cer 10 ani de cetățenie ca să aibă cineva dreptul de vot.

Vorbind despre eligibilitatea preoților și învățătorilor, socotește că nu e bine să se admită candidatura acestora, ci din rândul corporațiilor să fie desemnați un număr de reprezentanți in Parlament, dintre preoți și învățători.

Crede că proportionalitatea așa cum e prevăzută in lege nu e deapță.

In continuare, d. Costăchescu cere menținerea celor două zile de votare intrucât o singură zi nu este suficientă.

D. ministrul al domeniilor Al. Constantinescu spune că in urma luminosei și sincerei cuvântări a dlui senator Costăchescu ține să facă nu o vorbire ci două constatări:

Din sincera exprimare a gândurilor dlui Costăchescu, rezultă că tot ce s'au afirmat de patru ani d-spre furtul de urne, au fost inexacte și in al doilea rând, s'au putut vedea cât de gelos este d. Costăchescu de triumful principiilor înscrise in noua Constituție, atât de criticat, arătându-se îngrijorat ca ele să nu fie contrazise de dispozițiunile legii electorale.

Aceasta dovedește la partidul țărănesc o mentalitate nouă, pe care suntem fericiți a o constata.

Ședința se ridică la ora 6.

Ședința de noapte

Continuarea discuției reformei electorale

D. GEORGE DUNCA a deschis ședința la ora 9 jum. in prezența dlui ministrul Al. Constantinescu.

D. MIHAIL GROȘAN (național, al doilea orator din opoziție înscris la cuvânt, după ce a adus elogii dlui senator Costăchescu de modul obiectiv cum a pus in discuție diferitele probleme in legătură cu reforma electorale, a făcut un istoric al parlamentarismului.

Venind apoi la regimul parlamentar maghiar dinaintea războiului, spune că poporul român, și-a putut afirma, prin vot, genul său național, tot așa cum și-a păstrat neclintat sufletul, prin școală și biserică.

Venind la proiectul de față oratorul relevă unele dispozițiuni pe care le crede in dezacord cu principiile înscrise in Constituție.

D. AL. CONSTANTINESCU ministrul agriculturii și domeniilor, relevă și la d. Groșan o evoluție in ce privește judecarea Constituției, o evoluție care este in favoarea oratorului din partidul național.

D. VESCAN (național): D. Groșan a exprimat păreri personale.

D. AL. CONSTANTINESCU: D. Groșan a vorbit cu un om cuminte.

Ședința se ridică la ora 11. D. Groșan își va continua discursul astăzi in ședința de după amiază.

Ședința dela 15 Decembrie

La ora 3 jumătate d. TONY ILIESCU, a deschis ședința in prezența dlor miniștri Al. Constantinescu, general Văitoianu, Al. Lapadatu și Tancrăd Constantinescu.

Discuția reformei electorale

D. M. GROȘAN (partidul național) a vorbit in continuare asupra reformei electorale.

Dăa este de părere, că trebuie îngrădit dreptul de vot al străinilor deveniți cetățeni români. După legile de astăzi, ușor se poate strecura in Parlament elemente subversive. Spune că in legea ungară se cer 10 ani de cetățenie ca să aibă cineva dreptul de vot.

Vorbind despre eligibilitatea preoților și învățătorilor, socotește că nu e bine să se admită candidatura acestora, ci din rândul corporațiilor să fie desemnați un număr de reprezentanți in Parlament, dintre preoți și învățători.

Crede că proportionalitatea așa cum e prevăzută in lege nu e deapță.

eruncau in ciurdă, silindu-se care din care să apuce pradă.

In timpul acesta, câteva raze de lumină ieșiră de după deal sărutând undele micului pârâias.

Preții începură acum să alerge sburdalnici prin apă bucuroși că iarși apare regele cădurii și împăratul luminii.

Zarea roșie ca săngele lacetului lacetului dispăru, iar de după pădurea de brazi, soarele începu să se ivească.

Plecând deaci, aruncau o ultimă privire in împrejurimi. De a stânga mea lanurile de grâu ondulate de un vântuleț, se întindeau departe până la poalele unei păduri, iar la dreapta pârâiasul "Căprioariș", in care se s'aldau acum razele soarelui, curgea in alunecând peste pietricelele netezi într'un șopot armonios.

Mergând mai departe încurcând mă văzui ajuns in fața bălții.

— Stați puțin aci, până mă duc după luntre, — zise Ghiță depărtându-se printre tufisurile de pe marginea bălții.

Eu mă așezui pe țărniul ei privind spre trestiașul deș, ce se înălța din mijlocul apei.

Un popor de paseri, unele mai sburdalnice altele mai blânde, sburau pe deasupra mea. Acum trecea câte o rândunică făcând diferite figuri, acum câte-o turtureică spinteca văzduhul cu sborul ei repede, ba un etol de vrăbii speriate cine știe de ce, se ridicau in aer de sub frunzele vreuului săcăim.

Încurcând azuil un foșnet, iar din mijlocul trestiașului apăru o luntre — mânăță de Ghiță — care se apropia tot mai mult de țărni. Ajunsă la marginea bălții se opri in loc, iar eu sculându-mă depe iarșă sării in ea.

Tovărășii m'u, cere era priceput la toate, scumpă una in până, apoi începu să vă-

lească. Luntrea alunecând pe deasupra apei leșcă suprafața lucie. Trecu mai departe printre trestii, apoi deodată se opri.

In acest loc am stat noi aproape un ceas, când iată că numai ce aud un văjăit eșit din mijlocul trestiașului, apoi câteva bătaii din aripi.

— Cucoane, fi gata — îmi șopti Ghiță ridicând arma in sus.

In momentul acesta vre-o trei rețe mară apărură deasupra trestiașului înălțându-se drept in sus.

Două pocnituri se auziră repede una după alta, apoi alte două. Câteva pene se rețăriră prin aer in vreme ce două rețe suie se rostogoliră in jos.

Pădurarul repede puse mâna pe vâle și luntrea se puse in mișcare.

— Iacă, aici li una — zisei eu cătră Ghiță arătându-i locul cu degetul.

Luntrea se îndreptă într'acolo, apoi deodată se opri in loc.

Întinsei mâna spre pradă, o ridicai din apă, punându o in luntre. Apoi privii mă cu băgare de seamă spre paserica ucisă.

Pe pânteculele-i alb câteva picături de sânge se rostogoliră în cet la vale. Ochii negri, dechizi și țintii spre mine, mă înțiorau. Acești ochi frumoși, par'că mă strău zicându-mi.

— La ce ți a folosit moartea mea ?

In timpul acesta, la o depărtare de vre' zece pși de luntre se auzi un zgomot prin apă. Îmi îndreptai privirea într'acolo. O rășănită lovea dia aripi, voind să zboare și cu ptea.

Luntrea alunecă într'acolo.

Ua pleoșănit se suzi și rața dispăru sub apă, pierind din ochii noștri însemnând locul cu cercuri de apă din ce in ce mai mari.

V. L. din Câmpulung

Nereguli cu distribuirea primelor agricultorilor

Arad, 16 Dec.

Mai multe denunțuri, printre ele către autoritățile în drept, au dus la bănuiala unor grave nereguli ce s'au petrecut cu prilejul împărțirii unor prime convenite agricultorilor din județul nostru. Iată în ce constau aceste nereguli de cari s'au făcut vinovați unii dintre funcționarii percepțiilor din județ.

Se știe că în anul 1923 guvernul a hotărât — spre a mări producția grâului — să acorde cultivatorilor de grâu premii după numărul hectarelor însemănțate. Din cauza diferitelor împrejurări protivnice, nu s'au putut acorda aceste prime până acum de curând, când disponibilitățile bugetare au permis să se afecteze în acest scop suma necesară care trebuia să fie distribuită, în toate țara, prin percepțiile comunale. Percepțiile din județul nostru au primit și ele ordine în acest sens.

După efectuarea acestei distribuții conform tablourilor alcătuite, s'au primit la prefectura județului, din mai multe părți, plâ-

geri asupra modului în care s'a făcut distribuția de către unii funcționari. Astfel, mai mulți locuitori din Ineu au reclamat că au fost puși să semneze pe un tablou pe care figura suma ce au primit-o, după care au fost puși din nou să semneze un alt tablou din care li se arăta numai rubrica semnăturilor, restul tabloului fiind acoperit. La întrebarea lor că de ce semnează a doua oară și încă pentru o sumă pe care n'o văd, li s'a răspuns că altfel nu primesc banii.

Alte reclamații s'au primit în același timp din comuna Pecica, împotriva unui funcționar dela percepție, că a împărțit omenilor sume mai mici decât cele acordate de ministru.

Se știe că la Pecica s'ar fi descoperit vinovații și s'ar fi dressat acte cu toate dovezile găsite împotriva lor.

Cerem prefecturii județului și autorităților în drept o anchetă severă asupra acestor cazuri de o gravitate excepțională.

Descoperirea unei organizații comuniste la Târgu Mureș

Direcțunea Presei din Ministerul de Interne, comunică următoarele relativ la descoperirea organizației comuniste din Târgu-Mureș:

Conducătorul comunistilor este Fekete Mihai, lucrător la fabrica de cherestea Dede-Bistra.

În decursul cercetărilor comunistul Fekete Mihai a recunoscut că a făcut propagandă comunistă în Târgu-Mureș, și a declarat la Siguranță și pe tovarășii săi, tineri între 18-24 ani, toți lucrătorii la fabrica de cherestea.

Pe baza acestora, s'au arestat 19 indivizi între care și unul numit Ungvari Janos, lucrător la fabrica Transilvania, unde la percheziția făcută de Siguranță s'a găsit un cutăr cu tipărituri de propagandă comunistă. În aceste tipărituri s'au găsit îndrumări speciale cum să se formeze organizațiile comuniste. Individul Debrececi Ferenc, s'a stabilit că și el este unul dintre conducătorii organizației (inertului) comunist din T. Mureș.

În decursul cercetărilor conduse de Șeful Siguranței, subinspectorul T. Diaconescu, aflat că tinerii comunisti din Târgu Mureș pușese la cale să serbeze cu mare demonstrație aniversarea de 8 ani a sovietelor ruse. În urma cercetărilor și arestărilor făcute s'a zădărnicit demonstrația proiectată.

S'a mai găsit un coș cu programe, manifeste și instrucțiuni îngropate în pământ; care urmau să fie distribuite muncitorilor din ateliere și fabrici. Cercetările continuă. Indivizii în număr de 20 au fost înaintați Consiliului de Război Cluj.

Imbunătățirea situației în Siria

Generalul Dopot relators din misiunea sa de aceluși din Siria a sosit la Paris, constatând imbunătățirea situației.

Descoperirea unui complot la Viena

Viena. — Poliția austriacă a descoperit o nouă organizație secretă rusă, care urmărea asasinarea lui Berzin, ambasadorul sovietelor din Viena.

Este de notat că în ultimele două luni poliția austriacă a descoperit trei comploturi contra vieții lui Berzin.

S'au luat întinse măsuri de pază pentru a se putea împiedica făptuirea unui asemenea atentat, iar supravegherea rușilor suspecti a fost intensificată.

Chestiunea intrării Germaniei în Soc. Națiunilor

Geneva. — Cercările bine informate afirmă că cererea pentru intrarea Germaniei în Liga Națiunilor va fi prezentată în cursul lunii Februarie.

Logodirea „fiicei Țarului"

Belgrad. — Fiica Marelui Duce Cyril, pretendent la tronul rusesc s'a logodit la Coburg cu Carol, fostul moștenitor din Meiningen.

Cionniri între trupele italiene de ocupație și populația greacă

SALONICA. — În insula Carpathos au avut loc sângeroase lăcrări între populația greacă și soldații italieni. Iată: rările se datorează faptului, că populația greacă a fost forțată să accepte cetățenia italiană. Locuitorii greci din Carpathos și din insulele arhipelagului ocupate acum de italieni vor trimite un protest la Liga Națiunilor contra modului cum italienii se comportă în insulele Dodecanezului.

La urma acestui incident, presa grecească a început să atace cu violență guvernul italian pe care-l acuză de șovinism.

Fomarea noului guvern german

Berlin. — Președintele Reichului a primit astăzi înaintea de amiază pe deputatul dr. Koch, conducătorul partidului democrat, însăcându-l să încerce formarea guvernului pe baza marelui coaliții. Koch a acceptat această misiune.

Uniformă școlară

Conform ord. Minist. No. 116091 dela Dir. Gen. a Inv. Sec. din 24 Oct. 925, elevii tuturor școlilor secundare sunt obligați la uniformă școlară. Uniforma regulamentară, model „Buza engleză cu pantalon lungi", se află numai la firma croitorei Gheorghe Marița din str. Brătianu No. 13, în fața poștei.

x Pălării pentru dame se vând cu 50% înlesnire pentru înmărirăa prăvălii în Saonul de pălării a soției dr. Reményi. Arad, Strada Eminescu No. 12. Etaj I. (fost Desk Ferenc utca.) (No. 2216)

„Untură contra degeratului" în decurs 2 zile înceată degerarea. Se capătă la Farmacia „SZONDY" Arad, Strada Consistorului și colful Mărășești. (Bathány- és Kossuth u. sarok.) (2136)

Presa otomană atacă Grecia pe chestia alianței cu Anglia

Salonic. — Intreaga presă otomană atacă cu multă violență guvernul grec din cauza încheierii cunoaștei alianțe între Grecia și Anglia.

Ziarele otomane arată că Grecia a fost totdesuna dușmana Turciei, așa că trebuie luate măsurile dictate de împrejurări pentru a se lichida odată societățile cu această țară.

Bolșevicii au recapat o insulă izolată de 10 ani

RIGA. — Marinarii bolșevici au recapat insula Sf. Dimid din golful Bering, care timp de 10 ani a fost complet izolată de restul lumii.

Locuitorii acestei insule aveau încă convingerea că țarul Nicolae II trădește și că războiul mondial cu s'a terminat. Această credință locuitorii insulei și-o bazau pe faptul că ei fiind din conștienți, lor n'au mai revenit acasă. Timp de 10 ani ei n'au avut niciun fel de autorități, bucurându-se de cea mai largă autonomie.

Un maior american a ucis 50 de femei și fete ce purtau părul scurt

Washington. — În orașul Toledo a fost arestat maiorul american Domer dovedit că se îndelețnicea cu asasiarea fetelor și femeilor ce purtau părul scurt. S'a stabilit juridic că el a asasinat peste 50 de asemenea fete și femei.

În momentul arestării, maiorul Domer a opus rezistență și cu focuri de revolver a omorât 3 poliști din grupul celor cari veniseră să-l aresteze.

El va fi supus unui amănunțit examen medical, intrucât se crede că n'ar fi normal.

ARTISTICE-CULTURALE

„Banatul"

În cursul lunii Iuguarie va începe să apară în Timișoara o mare revistă ilustrată intitulată „Banatul".

Revista aceasta care va apărea în românește și nemțește și-a asigurat colaborarea permanentă a unui mare număr de scriitori români și nemți și nădăjduim că va fi demnă de frumoasa și opulentă capitală a Banatului românesc.

Ultima oră

Premii pentru încălzitul trenurilor

Cluj. Direcțunea C. F. R. din Cluj a dat un ordin circular prin care cheamă șefii de gară să se îngrijească de încălzirea trenurilor și totodată li încunoștințează că după fiecare 100 km. parcurs de tren, personalul va primi o primă și anume mecanical 30 lei, șeful trenului și fochistul 20 lei, de-a instalația încălzimentului funcționează bine. În cazul contrar mecanicul va fi amendat cu 75 lei șeful trenului cu 50 lei iar fochistul cu 35 lei.

O sinucidere dramatică

HALMEI. — Directoara școlii medice de fete din Halmei s'a sinucis eri tâindu și arterele cu foarfecele de manicur, după care a luat și o doză mare de sodă caustică. Când familia ei a găsit-o, deja era moartă. Cauza ar fi o ceartă familială.

Noua lege a Cultelor

BUCUREȘTI. — În ședința de azi a Senatului, dl. ministru Lepădatu a înaintat proiectul nou al cultelor. Ministrul a accentuat, că proiectul a luat în considerare cerințele și observațiile tuturor bisericilor din România. Proiectul constă din trei părți. 1. Partea generală alineatul 1-18. 2. Confesiunile și relațiile lor față de stat, 19-36. 3. Relațiile dintre confesiuni 37-46. În fine dispozițiile de încheiat. Alineatul 1 și 2 asigură deplina libertate și ocrotirea, o și cărei confesiuni intrucât exercițiul acesteia nu vatamă interesul public, buna morală și legile statului. După alineatul 4 nici o confesiune nu poate fi forțată a contribui la speșele altei confesiuni. Alineatul 5-8 cuprinde în sine dispozițiile de siguranță a Statului. Conform acestora nici o confesiune nu poate atârna de autorizațiile religioase din străinătate decât numai în ce privește principiile dogmatice și cele din dreptul de canon. Scopul e împiedicarea de a primi ordine din străinătate, afară de confesia catolică. Alineatul 7 accentuează,

DIN JUDEȚ Cerc cultural învățătoresc în Cuvio

Duminea, în 13 l. c., învățătorii spârțințori cercului cultur. I. Șiria și-a ținut ședința lor în comuna Cuvio.

Duminea la conferința intimă am ascultat prelegerea practică dinimba română, pertractarea unei buci de cetire, predată la elevii clasei a II-a de doara Lola Liș. După critica făcută din partea doarei Petica Sidonia din Șiria și a doilor L. Mladin și P. Dârlea, prelegerea a fost declarată de succes.

Tot la conferința intimă s'a mai hotărât înființarea unui cor cu învățătorii cercului, sub conducerea învățătorului L. Tooniță.

Fiindu-se conferința intimă, învățătorii și învățătoarele au venit cu toți la șft. biserică. De data aceasta, pe lângă învățătorii cântăreți, serviciul divin a fost foarte mult înălțat prin sonorul și frumosul glas alor două doare învățătoare, Minerva Popa din Covășni și Zina Terebențiu din Șiria. Cea dintău a cântat admirabil „Cherovichul" și „Pre Time Te laudăm", iar a doua ne-a încântat și înălțat sufletele cântându-ne o priceasă frumoasă.

După masă am asistat la conferința publică. La această intranșie au mai luat parte și dñii revizori Cristea, Olariu și Balint. Conferințiarul oficios a fost dl. director școlar G. Popa din Covășni, vorbind despre „Lene și risipă". Înainte și după prelegerea publică, dl. învăț. liș ne-a delectat prin diferite cântece și recitări, predată cu elevii săi.

Această serbare a fost succesă. La acest succes a contribuit foarte mult conferința dñii revizor Cristea, a vorbit cu multă competență despre „Originea poeziei populare." A plăcut și a satisfăcut așteptărilor, atât publicului intelectual, cât și fruntașilor țărani ce erau de față. A fost ascultat cu o atențiune încordată din partea tuturor, pentru că arătat cum la toate cele mai mari evenimente, petrecute în viața poporului nostru, se ivia și poeziile anonime, al căror autor nevăzut, dar simțit, a fost poporul. Dsa a scos în relief toată starea sufletească a poporului român, atât în bine, cât și atunci, când avea să-și plângă soarta amară. Am dori ca astfel de conferințe să auzim cât mai des.

Dupăce publicul a aplaudit cu multă căldură pe conferințiar, se ridică părintele prot. Dumitru I. Papa binevoitând și mulțumind oaspeților pentru că procurat localnicilor o zi așa de frumoasă. Cămărică apoi că în urma unui apel, la Duminea prox. mă se va ținea adunarea de constituire a Des-părțământului Astra. Corresp.

INFORMAȚIUNI

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze imediat când văd o neregularitate în privința primirei regulate a ziarului nostru.

— Onorații noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Audiențele Suveranului

În cursul săptămânii trecute M. S. Regele a binevoit a primi la audiență următoarele persoane: D. D. Pleșni, ministrul plenipotențiar, d. prof. V. Pârvan, secretar general al Academiei române, d. dr. H. Roth, deputat, Exc. Sa M. Dolci, Nuntașu Papal, d. Ionescu-Brăila, prof. Motas, d. prof. Udrișki.

Intocmirea bugetului județului

D. I. Georgescu, prefectul județului, încează actualmente la întocmirea bugetului județului și la tabloul de repartizare a funcționarilor, conform noii legi administrative.

Concertul oficial aranjat de Palatul Cultural

O menziție a sezonului va fi derisat concertul de Joi seara aranjat de Direcțunea Palatului Cultural în beneficiul fondului pentru bustul lui Coșbuc, cu concursul Dnelor Lya Pop și P. Hevesi. Dna Lya Pop va cânta în frumoasa arie din „Aida" într'un splendid costum, pregătit anume pentru turneul ce-l va întreprinde în străinătate. Sala Palatului Cultural va fi caldă, începându-se încălzitul cu două zile înainte.

Destituirea unui agronom

Agronomul regional dela Șiria, N. Simionescu, despre ale cărui abuzuri și nereguli am vorbit în ziarul nostru mai scum câtva timp, a fost destituit în urma anchetei care l-a găsit vinovat.

Dela Comis'a Monumentelor Istorice

Mandatele de membri în Comisiunea monumentelor istorice ale d-ilor Nicolae Iorga, C. Bals și Ar. Veron, au fost reînnoite pentru restul intervalului 1919-1928.

O nouă formulă pentru rezolvarea conflictului anglo-turc

LONDRA. — După știrile primite din Paris Twilk Ruschi Bty ministrul de externe ale Turciei a recominat în interviu acordat presei, sugeriile făcute de Turcia pentru un compromis în chestiunea frontierei Irak, prin împărțirea vilayetului Mosul și instituirea unei zone neutrale demilitarizate, în legătură cu anumite concesiuni economice oferite Britaniei. Acest plan pare că cuprinde o frontieră trasată dealungul șesului, incapabilă de a prezenta o bază de apărare pe tărâmul economic sau etnografic.

Cum așteptăm acum deciziunea Ligei, în această chestiune, nu putem ține seamă de nici un fel de sugeriți privitor la trassrea frontierei.

Prin cercurile oficiale din Londra domită impresia generală că deciziunea Ligei odată anunțată, se va putea stabili baza pe care se va putea face o ajustare satisfăcătoare între Turcia și Irak, înăpătuindu-se astfel un aranjament pașnic în acest diferend.

Politice

Din numărul total al membrilor Congresului național bisericesc, mai mult de două treimi sunt și membri ai partidului național liberal.

Pentru zădărnici faptul acesta înseamnă o adeverată „acaparare" a Bisericii. Dacă majoritatea o formau membrii partidelor din opoziție, nu era „acaparare" ci un „succes" și — firește o „indicăție".

Denunțarea unor abuzuri

Locuitorii comunei Zerind s'au plâns prefecturii județului că li s'a pretinde, de către agronomul regional, o arendă de 420 lei pentru jugărul de pământ, pe când locuitorii din alte sate plătesc mult mai puțin.

Prefectura județului a hotărât să ancheteze cazul.

Instrucțiuni pentru închiderea anului financiar

În ziua de 31 Decembrie urmând să se închidă anul financiar, ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administrațiilor financiare din țară prin care le pune în vedere că atât administrația cât și toate casele publice să închidă orice operație de primiri sau plăți la seara de 29 Decembrie a. c.

Ministerul mai cere ca în seara zilei de 23 cor. să se înainteze Casieriei Centrale a tezaurului public și Casei de Depuneri prisoal soldurilor, reținând sumele trebuincioase pentru efectuarea operațiilor mai departe.

Avizele ordonanțelor de plată rămase neachitate din creditele repurtate, excedente, trezorerii și restă se vor înainta direcțiunei generale a contabilității și finanțelor publice, iar avizele mandatelor de plată emise asupra aceloră credite și rămase neachitate se vor înainta ordonanțelor secundari respectivi.

Deasemni s'au trimis instrucțiuni și inspectorilor financiarilor cari sunt obligați să verifice din vreme gestiunea ca la închiderea registrelor soldurile stabilite să nu mai suferă modificări.

Grecia obligată să plătească despăgubiri Bulgariei

Geneva. — În fața consiliului Ligei Națiunilor de ieri, Sir Austen Chamberlain a citit raportul alcătuit de Das, Vicon'ele Ieshi și Hymans cu privire la incidentul de frontieră între Bulgaria și Grecia.

Acest raport favorizează recomandările făcute de comisiunea lui Sir Horace Rumbold, după care Grecia va trebui să plătească Bulgariei 10 milioane leva ca despăgubire pentru stricătura materiale și morale și 20 milioane leva pentru pierderi de vieți și proprietăți.

Consiliul a adoptat raportul și a ordonat 30 milioane leva, echivalent la aproape 45 mi. lire sterline să se plătească în timp de 2 luni.

Sir Chamberlain anunță că atât Grecia cât și Bulgaria a acceptat recomandățiile conținute în raportul lui Sir Sorace Rumbold printre care și propunerea pentru acutuirea unei comisiuni de conciliere, în scop de a localiza efectul oricărui incident viitor care ar putea să survină și că această comisiune de conciliere să se compună dintr'un ofițer grec, un ofițer bulgar și unii neutrali sub președinția unui al patrulea ofițer neutr. Suedia va fi rugată să numească un ofițer care va prezida comisiunea de conciliere și care va interveni îndată ce se va semala vre-un incident de frontieră.

Complicațiuni în Orient

Constantinopol. — Ambasadorii Franței și Angliei au vizitat pe președintele consiliului otoman, cu care au avut o lungă înțelegere.

Ambasadorii au arătat premierului otoman consecințele neplăcute ce pot decurge pentru Turcia în cazul când refuză să recunoască hotărârea Ligii Națiunilor în chestiunea Mossul.

Plenipotențiarul francez și italian au asigurat pe președintele consiliului otoman, că Turcia poate obține mari avantaje în alte direcții dacă declară că va recunoaște hotărârea Ligii Națiunilor și se obligă să o exercite.

Primul ministru a răspuns însă că Turcia își menține vechiul său punct de vedere și în consecință nu va recunoaște ca legală și obligatorie hotărârea «Ligii Națiunilor»; întrucât această instituție nu are dreptul să hotărască de soarta popoarelor contra voinței lor.

Salonic. — Ziarele elene se ocupă pe larg de conflictul anglo-turc pe chestiunea Mossul și își exprimă convingerea că acest conflict va degenera într-un războiu.

După zările grecești, un asemenea războiu va pune din nou pe tapet chestiunea viitoarei stăpâniri a orașului Constantinopol, care în nici un caz nu mai trebuie să rămână turcesc.

Ziarele în chestiune, însă distinct să se înțeleagă că Constantinopolul revine Greciei, arătând că acest oraș trebuie să fie atribuit unui stat balcanic și nu Turciei, care urmează să fie îsgonită din Europa.

Perspectiva unui războiu anglo-turc a început să entuziasmeze pe Greci, cari nu-trec încă speranța că într-un atare caz își vor împlăni idealul național în dauna Turciei.

Din arătarile presei elene se poate observa că Grecii au credința că vor obține mari avantaje teritoriale dintr'un eventual războiu anglo-turc.

MOSCOVA. — Oficiul bolșevic „Is-vestia” arată că într'un eventual conflict armat pe chestiunea Mossul, stăpânirea mării Negre, a Bosforului și Dardanelor o vor avea flotele de războiu ruso-otomane. Faptul că flota engleză va avea supremația în marea Eger, nu împiedică întrucât războiul se va desfășura și hotărî în Asia.

Aviz!

Aducem la cunoștință Domnilor acționari ai institutului nostru, că preschimbarea acțiunilor vechi à 100 Lei respective 200 coroane în acțiuni noi à 500 Lei, e în curs.

Rugăm deci domniile acționari, să ne trimită urgent acțiunile vechi pentru a le preschimba în acțiuni noi conform circularei noastre trimisă fiecăruia. (2248)

„BIHOREANA”

institut de credit și economii s. a. Oradea.

Piei astrahan din Basarabia. În cantități mici și mari se capătă la (2251)

Agentura „Ardealul”

Arad, Piața Catedralei (f. Tokoly-ter 12.)

Berea Englisch-Porter

berea neagră puternică, de prima calitate, cu gust foarte plăcut produsul

Fabricii de Bere Timișoreană S. A.

în sticle plăcut ajustate se poate obține numai cu această

etichetă pretutindeni, unde se pune temeiul pe calitate de primul rang.

Economice.

Revizuirea generală a salariilor străini

„Monitorul Oficial” publică următoarea decizie a ministerului muncii:

Supușii altor State aflători în țară în momentul publicării prezentei decizii și anejași ca salariați în general, pot rămâne în calitate ce o au până la 1 Iunie 1925 chiar dacă comisiunea de revizuire a salariilor străini sau comisiunea superioară de apel le-a acordat termene mai scurte de ședere în țară.

Înăuntrul acestui termen toți cei interesați își vor pregăti actele și dovezile cerute de decizia ministerială No. 14.177 din 14 Mai 1925 pentru a le prezenta înaintea comisiunilor anuale de revizuire, cunoscând că acei ce nu se vor conforma și nu se vor prezenta, nu vor mai invoca beneficiul prelungirii termenului de rămânere în țară.

Dispozițiunile alinutului precedent nu se aplică acelor cari au sărănă în țară prin necotizarea dispozițiunilor legale, regulamentele sau de alt ordin, cum și acelor cari nu au venit în țară decât pentru termene fixate în interese familiare sau comerciale.

La 1 Iunie 1926 se va face revizuirea generală a tuturor salariilor străini, în condițiunile ce se vor fixa prin noua decizie ministerială.

Nouă legături de căi ferate între România și Bulgaria

Dela Sofia se așteaptă răspunsul guvernului bulgar pentru fixarea datei când va avea loc la București conferința feroviară în care se vor aranja noile legături de cale ferată dintre România și Bulgaria, prin Vidin Calafat.

Pe această rută vecinii naștrii dela Sud își vor crea o legătură rapidă cu occidentul, având la Craiova comunicația cu Simionul Orient-Expres.

În Turcia, femeile vor plăti impozite ca și bărbații

Constantinopol. — Guvernul otoman a hotărât ca și femeile să fie impuse să plătească pe viitor impozite către stat, județ și comună.

Această hotărâre este motivată de faptul că femeile au primit drepturi egale cu ale bărbaților și prin urmare trebuie să aibă aceleași obligațiuni către stat.

—oo—

Devizele și valuta.

Radior, 16 Decembrie

BURSA:

Zurich	Deschiderea	Închiderea
Berlin	123.35	123.30
Amsterdam	208.35	208.35
New-York	518.50	518
Londra	2514	2512.50
Paris	1862	1890
Milano	2070	2037.50
Praga	1535.50	1535.50
Budapesta	72.70	72.70
Belgrad	920	920
București	241.50	242.50
Varșovia	42.50	45
Viena	73 1/2	73 1/2

Cursul devizelor București pe ziua de 16 Decemv. 1925.

	Cerute
Paris	7.72
Berlin	51
Londra	1042
New-York	214
Italia	8.70

Elveția	41.30
Viena	30.25
Praga	6.35
Budapesta	

	Cerute	Oferite
Napoleon	800	
Elvețieni	41	
Mărci	50	
Leva	155	
Lire otomane	116	
Sterline	1035	
Francezi	8.10	
Italiani	8.85	
Drachme	2.80	
Dinari	3.80	
Dolari	214	
Marca poloneză	28	
Coroane austriacă	31	
„ maghiară	31	
„ cehoslovacă	6.30	

Pânzături, fețe de mase, stoffe, mătasuri în asortiment mare și foarte efine se vind la

Mihail Székely firmă de modă

Arad, Piața Avram Iancu 20. Depozitul de stoffe engleze al soc. „Englisch” Fintex. (2221)

Daniel Koch

candelabre, vase de bucătărie pentru fertul electric, calcătoare, becuri electrice, mare asortiment. (2214)

Becuri electrice pe pomul de Crăciun. Instalații electrice se confecționează special.

Eftin cumpărați pânzături de zestre Tanwald, zefire, cloturi, stoffe, căptușele, plame etc. la (2236)

Schwartzberger & Comp. firmă de modă Arad, Strada Colonel Pirici No. 1. (În casa Kutányi.)

Cele mai moderne instalații de apeducte și canalizare, în orașe de provincie, apeducte de case, instalații de scaldă pregătește

MARTIN WEISZ

instalator de apeducte și canalizări. Reparații se execută prompt și eftin Arad, Strada Unirei No. 14, (Palatul Ortutay.) (2237)

Adam Steigerwald

Pantofărie ortopedă de ghetă pentru bărbați, femei și copii Arad, Strada Mărășești (f. Kossuth u.) No. 4. (2242)

Sa deschis în Arad, Piața Catedralei No. 16 ce încă nu a fost până de prezent

misărnita de paseri

(hoară). Se capătă diferite paseri tăiate pe cantități mici și mari și ouă proaspete în prețul de zi. ooo (2250)

SA DESCHIS filiala de LUDOVIC JANKY în Arad, Strada Eminescu (f. Deak Ferenc-u.) 6, unde pe lângă prețuri foarte efine se pot cumpăra blănuri, bunzi și paltoane de sport.

Mari asortimente în cadouri de

Crăciun cu prețuri solide la

prăvălie de oroloage și bijuterii Arad, Bulevardul Regina Maria No. 8. (2176) Prețuri solide!

Grallert I. și Fiul

Arad, la 12, Decembrie 1925. (2245) Primar: Dr. I. ROBU.

Regatul România
Judecătoria de ocol Chișineu, secția cf.
No. 2459/1925. Cf.

Extras din publicațiune de licitație.

În urma cererii de executare făcută de următoarea Mara Maria contra urmăritului Merce Ioan minor, repr. prin văd. lui Birta Gheorghe.

Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională asupra imobilelor din cf. Șimandul de sus, Nr. cf. 103 sub A. + 14, Nr. top. 231/b-1 casă cu Nr. 195, curte și grădină, porțiunea urmăritului în preț de strigare 5000 Lei, pentru încasarea creanței de 4500 Lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 19 Decembrie 1925 la orele 4 d. m. la Primăria comunei Șimandul de sus. Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât jumătate din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorească, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881; § 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25 XLI 1908). (2246)

Chișineu, la 29 Octomvrie 1925.

Dr. LÖRINCZ, m. p. judecător de ocol.

Executorul judecătoriai de ocol Șiria.
Nr. G. 2529-1925.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătoriai de ocol Șiria, No. de mai sus, mișcătoarele cuprinse în favorul lui Ștefan Cozma dom. în Măderat, contra urmăritului dom. în Măderat, pentru suma de Lei 9500, capital interese de 10% dela 11 Oct. 1925, speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în ziua de 17 Decembrie 1925 la orele 3 d. m. la casa urmăritului în Măderat: 1 porc gras, 12 perini, 3 ponevi și alte unelte de economie. (2247)

Șiria, la 7 Decembrie 1925.

Exec. judec. reg.: Mihail Maniu.

Ludovic Kártyás

pantofărie de modă și ortoped Arad, Strada Brătianu (Weitzer J. u.) No. 8. (2243)

Primăria orașului municipal Arad.
No. 32671/1925.

Noi, primarul orașului municipal Arad având în vedere legea repausului Duminical și ordonanțele Ministeriului Muncii date în aceasta chestiune

Ordoam:

1. Ziua de 27 Decembrie a. c. va fi considerată zi lucrătoare, dar numai până la ora 12 din zi și deci în acea zi prăvăliile vor rămâne deschise până la ora 12.

2. Drogheriile în viitor vor putea ține deschis până la ora 8 (20) seara.

3. Vânzarea ziarelor în zilele de Dumineci și sărbători legale este admisă la depozitele din țară — librării și mici magazine — până la ora 6 (18) seara însă numai printr'o fereastră anume amenajată la librărie, sau magazin și neavând voie să vândă alte mărfuri decât ziare.

La cea mai mică abatere li se va interzice vânzarea.

Despre ce avizăm publicul, rugându-l a se conforma celor mai de sus, din contră vor suferi consecințele legale.

Arad, la 12, Decembrie 1925.

(2245) Primar: Dr. I. ROBU.

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:

Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵
Teiuș	personal	4 ⁵⁵
Teiuș	expres	7 ⁰⁴
Teiuș	personal	12 ⁰⁸
Teiuș	"	21 ⁰⁸
Timișoara	"	1 ¹⁰
Timișoara	"	6 ¹⁰
Timișoara	accelerat	7 ⁰²
Timișoara	personal	10 ³⁵
Timișoara	"	16 ³⁰
Timișoara	accelerat	19 ²⁴
Timișoara	personal	0 ³¹
Curtici	accelerat	6 ¹⁰
Curtici	personal	7 ⁴⁴
Curtici	"	9 ⁰⁶
Curtici	"	14 ²⁴
Curtici	"	17 ²⁴
Curtici	expres	23 ³⁷
Brad	personal	7 ⁴⁰
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴
Brad	personal	16 ¹⁵
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰
Oradea-Mare	personal	1 ³⁸
Oradea-Mare	mixt	8 ³²
Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁰
Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰
Pecica	mot. pers.	5 ³⁰
Pecica	mixt	8 ⁰⁰
Pecica	mot. pers.	14 ⁰²
Pecica	"	18 ⁵⁰
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹
Jimbolia	personal	16 ¹⁵
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵

Sosirea:

Teiuș	accelerat	5 ⁴⁰
Teiuș	personal	7 ²⁵
Teiuș	"	16 ⁰⁵
Teiuș	expres	23 ²⁵
Teiuș	personal	23 ⁴⁷
Timișoara	"	4 ⁴⁰
Timișoara	"	9 ⁵²
Timișoara	accelerat	11 ²⁸
Timișoara	personal	15 ²⁷
Timișoara	"	20 ⁵⁹
Timișoara	accelerat	23 ²⁹
Curtici	accelerat	0 ³⁰
Curtici	expres	6 ⁵²
Curtici	personal	7 ²⁴
Curtici	"	9 ²³
Curtici	"	11 ⁵⁸
Curtici	"	17 ⁰⁸
Curtici	"	20 ³³
Brad	"	7 ⁰⁶
Brad	mot. accel.	8 ⁵⁴
Brad	mot. pers.	15 ²²
Brad	personal	20 ⁴¹
Oradia-Mare	"	5 ⁰⁰
Oradia-Mare	mixt	13 ¹²
Oradia-Mare	accelerat	16 ⁰⁰
Oradia-Mare	personal	19 ³⁷
Pecica	"	7 ²⁴
Pecica	mixt	11 ³⁰
Pecica	mot. pers.	16 ²⁶
Pecica	"	20 ⁵⁰
Jimbolia	personal	7 ⁰⁰
Jimbolia	mixt	20 ³⁸
Otlaca	"	13 ³⁸

*La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.